

Наставна тема: 1. Етика као филозофска дисциплина

1.1. Увођење у филозофију

Наставна јединица:
Појам, предмет и настанак филозофије

Предмети у школама - садржаји који се подучавају се не доводе у питање. Сматра се да је ријеч о знању утемељеном на сигурним, извјесним чињеницама. Знање се схвата као готова истина о којој се нема шта расправљати. У филозофији није тако. Филозофија може све – она доводи у питање, анализира различите позиције и аспекте неке теме, питања или проблема.

У филозофији се више него у другим предметима истина не схвата као дата, него она тек треба бити откривена (истина која је у настајању).

Филозофија обилује питањима, а човјек је тај који одувијек поставља питања о свему што га окружује. Сматра се да је то једна од предности филозофије – увијек се може отворити усмјерена расправа о најразличитијим темама. Притом, постоји разлика између свакодневних и филозофских питања (Кад почиње час? Шта је уопште вријеме?). То преиначење свакидашње емпиријске стварности из стања устајале сигурности у упитност први је корак филозофије.

Филозофија је покушај интерпретације свијета, живота, човјека, тј. свега што постоји.

Тежња за мудрошћу из које настаје филозофија развијала се у земљама старог свијета, у старој Кини, у старој Индији, у старој Персији (Ирану). Оне су утицале на културни успон старих Грка. Лао Це, Конфучије, Буда, Заратустра су најзначајнији представници источних (азијских) народа. Али у њиховом учењу нема оне мисаоне зрелости и критичности која филозофију уздиже изнад вјерских и митских односа према стварности, и која је битно обиљежје филозофије старих Грка. Прва филозофска учења старих Грка настала су крајем VII и почетком VI вијека прије нове ере. Демократски полис (град-држава) старе Грчке омогућио је слободну расправу, јавност разговора и борбу мишљења о најважнијим друштвеним проблемима. Изузетност грчке културе представља њену способност да обједини мноштво различитих културних токова и да на основу тог јединства створи посебан начин живота. У том начину живота настала је и стекла превласт једна врста знања филозофија, из које ће се развити све друге науке.

Настанак филозофије и науке почива на постепеној превласти логоса, рационалног мишљења над митском представом свијета.

Име филозофија потиче од грчких ријечи филос (пријатељ, љубитељ), филео (волим, тежим за нечим) и софиа (мудрост, знање). Код старих Грка је философ првобитно био мудар човјек који се истицао мишљу и дјелом (пјесник, законодавац). Касније филозофима се називају људи који су себи поставили за циљ да трагају за истином.

Науке сјознају, филозофија исјражује моћност самесознаје, њене границе.

У филозофији човјек се осмајра у цјелини.

Тамо гдје наука сјаје (или не може даље или нема ошреде) шек се шу филозоф очине ишаи.

Осим што је шемељна, филозофија је и универзална наука.

Не зашвара се ни у једној досујној методи. Она се не задовољава рехосавкама друих наука, не о жели исјражии смисао и сшварност до осљедњих корјена.

Бављење филозофијом је једна од најилеменијих и најљеших сшвари којима се човјек може давиши и које уошше у људском живошу моу осшојаши.